

Kaupunginhallitus 17.06.2024 § 151

§ 151

Vuoden 2024 toukokuun kuukausiraportti

Valmistelijat / lisätiedot:
Jyrkkä Maria

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi vuoden 2024 toukokuun kuukausiraportin.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Toukokuun kuukausiraportin tilannekuva ei ole olennaisesti muuttunut osavuosikatsaus 1:ssä kuvatusta. Kaupunginhallituksen ja valtuuston päättämät määrärahamuutokset on huomioitu luvuissa.

Keskeisimpänä haasteena on edelleen talouden epätasapaino toimintakulujen ylittyessä ja tulopohjan ollessa hyvin epävarma. Kulujen ylityksennuste on kasvanut osavuosikatsauksen jälkeen.

Talouden epätasapainosta ja useista tulojen kertymiseen liittyvistä riskeistä johtuen tulosityksiköiden tulee kiinnittää erityistä huomiota menokehitykseen ja hakea aktiivisesti toimenpiteitä, joilla ennustettuja ylityksiä saadaan pienennettyä vuoden aikana.

Asukasmäärän kasvu jatkuu vahvana

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Espoon väestö kasvoi maaliskuun loppuun mennessä 1 275 hengellä. Espoon väestömäärä oli ennakkotietojen mukaan maaliskuun 2024 lopussa 315 428 henkeä.

Väestönkasvun jatkuessa alkuvuoden tapaan, tulee kokonaiskasvu tälle vuodelle olemaan noin 6 250. Viime vuodet Espoossa väestönkasvu on ollut poikkeuksellisen suurta ja tämän vuoden kasvuennuste on linjassa kaupungin pidemmän aikavälin väestöennusteen kanssa.

Työttömyysluvuissa ei käännettä parempaan

Huhtikuussa 2024 lopulla työttömien osuus työvoimasta oli Espoossa 9,2 prosenttia eli yli prosenttiyksikön korkeampi kuin vuosi sitten.

Viisi vuotta aiemmin, jolloin koronapandemia ei vaikuttanut työllisyystilanteeseen, työttömien osuus työvoimasta oli Espoossa 7,4 prosenttia.

Taloudessa epätasapaino - tulot alittumassa ja menot ylittymässä

Toimintatuottojen kertymää nostavat ulkoista rahoitusta saavat projektit ja maankäyttösopimustuotot, jotka ylittivät 23 milj. eurolla. Nämä kuitenkin aiheuttavat vastaavat erät käyttötalouden kuluihin ja investointimenoihin. Maankäyttösopimustuloihin ja investointimenoihin liittyvät määrärahamuutokset on hyväksytty osavuosikatsaus 1:n yhteydessä.

Toimintatuottojen kertymässä on merkittävä riski maanmyyntituloissa. Talouden toimintaympäristö ei ole tältä osin muuttunut viime vuodesta, jolloin maanmyyntitulotavoitteeseen päästiin vain yksittäisen ison maakaupan takia. Asiakasmaksutuottojen kertymät ovat myös jäämässä paikoin talousarviosta.

Toimintakulut ovat ylittymässä 16,3 milj. eurolla. Ylityspaine on kasvanut noin 5 milj. eurolla verrattuna osavuosikatsauksen tilanteeseen. Suurimmat ylitykset ovat kasvun ja oppimisen toimialalla, johtuen varhaiskasvatuksen palvelusetelikuluista sekä perusopetuksen ulkoisen rahoituksen projekteista. Lisäksi Tilapalvelut liikelaitoksen toimintakatteessa on olennainen poikkeama. Työttömyystilanteen takia myös työmarkkinatuki on ylittämässä talousarvion.

Talouden vaikea tilanne heijastuu verotulokehitykseen

Verorahoitusta (verot ja valtionosuudet) on tammi-toukokuussa kertynyt 496,2 milj. euroa, kun viime vuonna vastaavana ajankohtana kertymä oli 607,7 milj. euroa. Viime vuonna tilitettiin aiemmilta verovuosilta korkeimmilla veroprosenteilla maksuunpantuja verotuloja, jotka nostivat verotilityksen tasoa. Tästä syystä kuluvan vuoden verotulot ovat olennaisesti pienemmät kuin viime vuonna.

Kaupungin verotuloennustetta tehdessä huomioidaan valtiovarainministeriön verotuloennusteet ja Kuntaliiton verokehikon ennusteet. Näiden tietojen ja ennusteiden pohjalta Espoon kunnallisvero olisi jäämässä 13 milj. euroa tämän vuoden talousarviosta. Verovuoden 2023 verotuksen ennakkotiedot saadaan kesäkuun lopussa, jonka jälkeen verotuloennustetta tullaan tarkentamaan seuraavaan osavuosikatsaukseen. Todennäköistä kuitenkin on, että verotuloennustetta joudutaan alentamaan.

Yhteisöveroon ennakoitaan noin 4 milj. euron ylitystä. Alkuvuodesta tilitetyt vuoden 2023 lisäennakot olivat arvioitua suuremmat. Yhteisöveron loppuvuoden kertymät odotetaan heikentyvän selvästi tulevina kuukausina.

OKM:n valtionosuus on päivitetty joulukuussa saadun päätöksen mukaan. Valtionosuuden määrä aleni 6 milj. euroa talousarviossa ennakoidusta. Valtionosuuden muutos johtuu oppilasmäärien muutoksesta ja niihin takautuvasti tehdyistä tarkastuksista sekä Espoon omavastuun kasvusta lukio- ja ammatillisessa koulutuksessa.

Espoo verorahoitus on hyvin pitkälle valtionosuusriippuvainen. Yli 30 prosenttia verorahoituksesta koostuu valtionosuuksista, jotka eivät kehity

samassa suhteessa verotulojen kanssa tai asukasmäärän ja siten palvelujen järjestämisen kanssa.

Rahoitustuottoihin arvioidaan kirjautuvan 5 milj. euroa talousarviota enemmän. Rahastojen tuotot ovat vaihdelleet 1,4 prosentin ja 3,2 prosentin (markkina-arvoin) välillä huhtikuun loppuun mennessä.

Tuloksen ennustetaan toukokuun tilanteessa toteutuvan 67,2 milj. euron tasolla eli 11,1 milj. euroa talousarviota heikompana. Tuloksessa ei ole huomioitu vielä verotuloennusteissa tai maanmyyntituotoissa tunnistettuja epävarmuuksia.

Investointien kokonaismääräksi ennustetaan 356 milj. euroa. Rahoitusosuudet huomioiden nettoinvestointien ennuste on 341 milj. euroa. Infrarakentamisen markkinatilanne on hyvä ja mahdollistaa hankkeiden edistämistä. Osavuosikatsauksen yhteydessä esitetään lisäyksiä infrarakentamisen määrärahaan. Toimitilahankkeissa on yksittäisissä hankkeissa poikkeamia ja siirtymisiä. Kokonaisuudessaan toimitilarakentamisen ennustetaan toteutuvan 6 milj. euroa talousarviovarausta alhaisempana.

Päätöshistoria

Liitteet

1 KH-raportti 2024 05

Oheismateriaali

Tiedoksi